

SPOR HUKUKUNDA PARA CEZASI

I. GENEL OLARAK

Kulüplerin sporculara kestiği para cezalarının ne şekilde kesileceği federasyonların yönetmeliklerinde düzenlenmiştir. Para cezası , sporcunun sözleşmeden kaynaklı olan edimlerinin eksiksiz ve sözleşmeye uygun olarak yerine getirmesinin sağlayan ve kulüplerin sıkça kullandığı bir unsurdur. Ancak para cezaları çoğu zaman, kulüpler tarafından, kötü niyetli olarak ve sporcunun alacağını ödememek üzere kullanılmaktadır. Dolayısı ile çok sık olarak dava konusu olmaktadır. Bu nedenlerle, futbol, basketbol ve voleybol branşlarında sporculara kesilen para cezaları ve federasyon yönetmeliklerinin değerlendirilmesi, bu makalenin konusunu oluşturmuştur.

Federasyon talimatları, para cezalarının kulüpler tarafından kötü niyetli olarak kullanılabilme olasılığına karşı , para cezasının uygulamasını çok sıkı kurallara bağlamışlardır. Bu konular , yargı kararları , tahkim kararları ve yargı dosyalarına yansıyan bilirkişi raporları doğrultusunda değerlendirilecektir.

II.TÜRKİYE FUTBOL FEDERSASYONU UYGULAMALARINDA PARA CEZASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yürürlükte bulunan Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatının, Kulüplerin Yükümlülüklerini düzenleyen 24. Maddesinin “c” ve “d” bentlerinde futbolcuya kesilecek olan para cezasının usulü belirtilmiştir. Buna göre,

“24/c Kulüplerin sezonun başlamasından en geç bir hafta önce, bir sonraki sezon uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını TFF’ye göndermek zorundadırlar. Kulüpler TFF’ye tescil ettirdikleri ve uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliğ etmek,

24/d Futbolculara verdikleri para cezalarına ait kararlarını, nedenleri, tutarları ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte, karar tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde futbolcuya ve TFF’ye bildirmek,” zorundadırlar.

Yukarıda belirtildiği gibi, “kulüp yönetim kurulu” kararı haricinde sezonun başlamasından en geç bir hafta önce, bir sonraki sezon uygulayacakları ve TFF’ye tescil ettirdikleri iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliği etmek zorundadırlar. ¹ Para cezasının dava konusu olduğu durumlarda , sporcuya para cezası kestiğini ve bu nedenle ücretini eksik ödediğini ileri süren kulüp , bu iddiasını belgeler ve uygun deliller ile ispatlamak ve delillerini süresinde

---

¹ TFF Tahkim Kurulu’nun 2010/115 E., 2010/190 K.,sayılı ve 22.04.2010 tarihli kararı.

dosyaya sunmak durumundadır. Aksi halde kulüp tarafından kesilen para cezası usule uygun olmamasından dolayı geçersiz olacaktır.

MK madde 6 'ya göre : "Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça , taraflardan her biri , hakkını dayandığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür." Bu hükümlerle genel olarak ileri sürdüğü bir olaydan kendi lehine haklar çıkaran kimsenin iddia ettiği olayları ispat etmesi gerektiği ifade edilmektedir.² Bu değerlendirme aynı zamanda TFF Tahkim Kurulunun 2009/55 E, 2009/216 K. ,16.04.2009 tarihli kararına da gerekçe olmuştur. Davalı spor kulübü kestiği para cezasının talimatlara uygun olduğunu dosyada ispatlayamamış ve konu ile ilgili iddialarını ispatlar delilleri sunmamıştır.

Para cezalarının dayanağını kulüp ve sporcu arasında imzalanan sözleşme oluşturur. Taraflar arasında imzalanmış sözleşme Profesyonel Futbolcu Sözleşmesidir. Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi , tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir. Bu sözleşme ile futbolcu kulüp forması altında müsabakalara katılma ve bu müsabakalara hazırlanma biçimindeki iş görme borcunu üstlenirken, Kulüp de ücret ödeme borcu altına girmektedir. Kulüp ile futbolcu arasındaki sözleşme hukuken hizmet sözleşmesi olarak nitelendirilmektedir. (Hasan Petek, Prof. Futbolcu Sözleşmesi, Ankara 2002,sh.45 vd)

Sözleşmeye yüklenen hukuki nitelik ile yukarıda anıldığı üzere kulüp ile futbolcu arasında yapılmış olan sözleşme uyarınca, tarafların birbirlerine karşı yükümlülükleri söz konusu olmaktadır. Böyle bir hizmet ilişkisi içerisinde futbolcunun aykırı davranışları sözleşme hükümleri ile desteklenerek kulüp tarafından idari ceza niteliğinde olan para cezası ile cezalandırılabilir.

Kulüpler sadece sözleşmeye koyacağı bir hükümlerle iç yönetmeliğini ve/veya disiplin talimatını okuduğu ve kabul ettiğinin ileri sürmesi eski PFSTT 21. Maddesine göre, mümkün değildir. Ancak,yürürlükte olan TFF, PFSTT madde 24 /c'ye göre kulüpler iç yönetmeliklerini ve disiplin talimatlarını süresi içinde TFF'ye göndermesi şartının gerçekleşmesi halinde, sözleşmelerde yer alan hükümler geçerli olacaktır. Bundan amaç futbolcuların disiplin talimatının içeriğinden haberdar olmalarıdır. **(bkz. TFF Tahkim Kurulunun 2009/ 504 E,2009/561 K sayılı ve 08.10.2009 tarihli kararı)**

Nitekim, konu ile ilgili dava dosyalarına sunulan bilirkişi raporlarında bu konulara değinilerek, kulüp tarafından kesilen para cezasının geçerli olmadığına yönelik görüş sunulmuştur. *"...Olayımızda , davalı kulübün ceza ve disiplin yönetmeliği futbolculara tebliği ettiğini gösteren bir delile rastlanmamıştır. Davacı futbolcunun davalı kulübün iç yönetmeliğini ve disiplin talimatını aldığına dair bir imzası bulunmamaktadır. Sadece sözleşmeye bir hüküm konmuştur. Bu durum TFF Tahkim Kurulu Kararlarına göre geçerli değildir...."*

---

² Hakan PEKCANITEZ,Oğuz ATAY,Muhammed ÖZEKES, Medeni Usul Hukuku,6. Bası, Ankara 2007,sh 423.

Para cezası ile ilgili diğerk bir konu ise, sporcuya verilen para cezalarının, nedenleri, nerede, nasıl gerçekteştiiğinin geçerli ve ikna edici delillerle ve belgelerle kanıtlanması gerekliliğidir.**Sadece sebep göstermek amacıyla talimat hükümlerine yollama yapılması, ceza kararlarının gerekçeli olması anlamına gelmemektedir. TFF Tahkim Kurulu kararları da aynı yöndedir. Nitekim TFF Tahkim Kurulunun 2007/213 E, 2007/219 K sayılı ve 05.07.2007 tarihli kararı** bu şekilde verilen para cezalarının geçersiz olacağını karara bağlamıştır.

Bir diğerk konu ise, kural olarak **sportif başarısızlık** nedeni ile , sporcuya para cezası verilir verilemeyeceğidir. Dava konusu olan bir olayda, “... **iç saha mağlubiyeti** nedeni ile *profesyonel futbolculara verilen ceza ile ilgili noter tasdikli karar dosyaya sunulmuştur.*” denerek, Yönetim Kurulunun 24.11.2012 tarihli karara örneği delil olarak dosya içerisine konularak sporcuya ceza verildiği belirtilmiştir. **TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun 2010/ 983 E, 2011/441 K sayılı kararına göre, “Kural olarak , sportif başarısızlıktan dolayı futbolculara para cezasının verilmesi mümkün değildir. Bununla birlikte , kulüp iç yönetmeliği ve disiplin talimatında açıkça öngörülmesi halinde mağlubiyet veya beraberlik halinde para cezası verilmesi mümkündür. Ancak bu şekilde para cezasının verilmesinin de bazı şartlara tabi olması gerekmektedir. Şöyle ki, futbolcuya mağlubiyet veya beraberlik halinde para cezasının verilmesi için beraberlik veya galibiyet halinde verilecek bir primin olması, bu primin önceden disiplin talimatı veya iç yönetmelikte belirlenmesi veya belirlenebilir olması veya verilecek primlerin oynanacak maçtan önce açıklanmak suretiyle objektif olarak ispat edilmesi gerekir.”** Denmek suretiyle, sportif başarısızlığa verilecek para cezası sıkı şartlara bağlanmıştır.

Para cezaları ile ilgili olarak, dava dosyalarında karşılaşılan başka bir konu ise, kulüplerin **“takas mahsup”** talebinde bulunmasıdır. Örneğin, karşılaşılan bir olayda, davalı taraf , davaya cevap vermemiş ve delillerini süresinde dosyaya sunmamıştır. Davalı taraf , davacıya verilen para cezaları nedeniyle , davacının alacakları ile ilgili “takas mahsup” talebinde bulunmaktadır. Yargıtay genellikle yerleşik kararlarında, takas mahsup talebinin def’i şeklinde ileri sürüleceği görüşündedir.³ Def’i davada esasa cevap süresi içinde ileri sürülebilir. Şu durumda huzurdaki dosyada davalının esasa cevap süresi dışında ,sunduğu ve davacıya verdiği para cezalarına ilişkin belgeleri dikkate alıp takas mahsup yapılması, savunmayı genişletme yasağına gireceğinden, ayrıca bozma sebebidir. Nitekim dosya ile ilgili olarak Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin kararında, “...davalı tarafından süresinde cevap verilmediği ve delil sunulmadığı gibi ek süre içinde de bir talepte bulunulmadığı dosya içinden anlaşılmaktadır.Davalı tarafından delil ibraz edilmediğine göre mahkemece, davacı tarafından dosyaya sunulan deliller değerlendirilerek bir karara verilmelidir.” demektedir.

Mahkemeye yansımış olan diğerk bir olayda ise, konu ile ilgili olarak verilen bilirkişi raporunda, “...davalı, davacı futbolcuya Futbol İç Disiplin talimatlarının 35. Maddesi

³ MAKALELER , 1973-2013 , Prof.Dr.Ejder YILMAZ ,sf. 1854, ANKARA 2014.

uyarınca 5.000 TL para cezası verildiğini, para cezanın yasal süre içinde ilgiliye tebliğ edilmiş olup futbolcu tarafından herhangi bir itirazda bulunulmadığını dolayısıyla kabul edildiğini, futbolcunun alacaklarından bu miktarın düşürülmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Para cezasına ilişkin, karar defterinde; ligin ikinci devresinden itibaren gerek teknik heyet gerek sporculara tüm sözlü ikazlara rağmen **laubali, disiplinsiz, Türk sporcusuna yakışmayan hal ve hareketlerle**; yönetime, taraftarlara ve takıma zarar vermeye devam ettiği, bunların sonucunda ise 2. Lige yükselmesi gereken takımın; yönetimin, taraftarın bütün özverisine rağmen Play-off şansının bile zora sokulduğu gerekçeleri ile davacı futbolcuya para cezası verilmiştir. Ayrıca takımın play-off grubuna yükselememesi durumunda daha ağır cezalar verileceği kararda belirtilmiştir.

Davalı spor kulübü Futbol İç Disiplin talimatlarının 35. Maddesine baktığımızda ise, sezon boyunca takımın gerek kamuoyu, gerek taraftar, gerekse yönetim teşekkülünün göstermiş olduğu özveri ve çalışmalarına rağmen futbolcunun görev disiplinsizliği ve görevi kötü niyetli icrası **sonucu bir üst kademeye yükselmeye veya takımın bir alt kümeye düşmesine sebep olmak şeklinde yazılarak başarısızlık yaptırma bağlanmıştır.**

Davacı futbolcu davranışları ile İç disiplin talimatları 35. Maddede yer alan, para cezası ile yaptırma bağlanmış durum gerçekleşmemiştir. Davacının söz konusu davranışları sonucu takım bir alt kümeye düşmemiş yalnızca **play-off grubuna yükselme şansı zora girmiştir.** Burada davalı Spor Kulübü'nün halen play-off grubuna yükselme şansı devam etmektedir. Bu şansın zora girdiği görüşü ise tamamen sübjektif bir görüştür.

Ayrıca taraflar arasında imzalanmış sözleşme Profesyonel Futbolcu Sözleşmesidir. Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir. Bu sözleşme ile futbolcu kulüp forması altında müsabakalara katılma ve bu müsabakalara hazırlanma biçimindeki iş görme borcunu üstlenirken, Kulüp de ücret ödeme borcu altına girmektedir. Bu özellikleriyle kulüp ile futbolcu arasındaki sözleşme hukuken hizmet sözleşmesi olarak nitelendirilmektedir.

Taraflar arasındaki sözleşme bir eser sözleşmesi değildir, futbolcu spor kulübüne sonuç vaat etmemektedir. Bu nedenle takımın bir üst lige yükselememesi veya bir alt kademeye düşmesi durumunda futbolcuya disiplin cezası verilmesi şeklinde bir uygulama, taraflar arasındaki sözleşmenin hukuki tanımına ve ruhuna aykırıdır.

Futbolcuya verilen para cezasına ilişkin kararda, futbolcunun davranışları için yapılan, **"laubali", "Türk sporcusuna yakışmayan hal ve hareketler"** gibi **sübjektif nitelendirmeler** cezaya gerekçe gösterilmiştir. Takdiri mahkemeye ait olmak üzere davalı kulübün verdiği **para cezasının geçersiz olduğu** kanaatine varılmıştır."

Nitekim TFF Tahkim Kurulunun 2010/310 E., 2010/341 K. Sayılı ve 14.10.2014 tarihli kararında , para cezaları ile ilgili olarak ;

“Futbolcunun uygunsuz davranışlarda bulunduğuna dair kulüp tarafından herhangi bir tespit yaptırıldığı ispat edilememiş olmakla birlikte, futbolcuya gönderilmiş olan ihtarnamede sadece disiplin yönetmeliğinin madde metinleri belirtilerek para cezasının esas nedeninin kesin ve net bir şekilde ortaya konulduğu kabul edilebilir nitelikte bulunmamıştır. Nitekim kulübün futbolcunun uygunsuz davranışlarda bulunduğu iddiası soyuttur ve herhangi bir somut vakiya dayanmamaktadır. Bundan hareketle kararda ifade edilen para cezasının geçerli sayılarak futbolcunun alacaklarından mahsubu mümkün değildir. Bu nedenle de, kulübün cezanın geçerliliğine ilişkin itirazı yerinde görülmemiştir.” Benzer nitelikte karar TFF Tahkim Kurulunun 2010/318 E., 2010/343 K. Sayılı ve 14.10.2010 tarihli kararında da bulunmaktadır.

Para cezasının dayanağı olan kulüp disiplin talimatı/yönergesinin, süresinde federasyona sunulmaması ile ilgili olan olayda, sunulan **bilirkişi raporunda;**

“Davalı kulüp,davacıya gönderdiği Bursa 13. Noterliği 40501 yevmiye numaralı ve 14.11.2012 tarihli ihtarnamesi ile,

“Futbolcu izinsiz ve mazeretsiz olarak şehri terk etmiş ,06.11.2012 keşide tarihli Şanlıurfa 1. Noterliğinin 31325 yevmiye numaralı, 07.11.2012 keşide tarihli Şanlıurfa 1. Noterliğinin 31430 yevmiye numaralı ve 08.11.2012 keşide tarihli Şanlıurfa 1. Noterliğinin 31516 yevmiye numaralı tespit tutanakları ile tespit edildiği üzere antrenmanlara katılmamıştır. Futbolcu ile aramızda imzalanan 22.08.2012 keşide tarihli sözleşmemizi, sporcu kişiliğine yakışmayan davranışları ve antrenmanlara izinsiz olarak katılmaması sebebiyle tek taraflı olarak feshediyoruz. Ayrıca Şanlıurfa 1. Noterliği 31680 yevmiye numaralı onanmış 05.11.2012 tarihli Şanlıurfa Spor Kulübü Yönetim Kurulu'nun 07b kararı uyarınca gerekçeleri belirtildiği üzere tarafınıza 127.240,00 TL para cezası verilmiştir.”

Şeklinde ihtar etmek suretiyle, davacıya 127.240,00 TL para cezası kesmiş ve akdi tek taraflı olarak feshetmiştir.

Yürürlükte bulunan Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatının, Kulüplerin Yükümlülüklerini düzenleyen 24. Maddesinin “c” ve “d” bentlerinde futbolcuya kesilecek olan para cezasının usulü belirtilmiştir. Buna göre,

24/c, Kulüplerin sezonun başlamasından en geç bir hafta önce , bir sonraki sezon uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını TFF'ye göndermek zorundadırlar. Kulüpler TFF'ye tescil ettirdikleri ve uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliğ etmek,

24/d Futbolculara verdikleri para cezalarına ait kararlarını, nedenleri, tutarları ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte, karar tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde futbolcuya ve TFF'ye bildirmek, zorundadırlar.

Yukarıda belirtildiği gibi, "kulüp yönetim kurulu" kararı haricinde sezonun başlamasından en geç bir hafta önce, bir sonraki sezon uygulayacakları ve TFF'ye tescil ettirdikleri iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliği etmek zorundadırlar. ⁴Ancak dava konusu olayımızda, davalı kulüp iç yönetmeliği ve disiplin talimatını , ne zaman TFF 'na teslim ettiğine dair bir evrak ve delil davalı tarafından dosyaya sunulmamıştır. Sonuç itibariyle davalı kulübün TFF, PFSTT'da gösterilen yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmemesi sonucunda , davacı futbolcuya verdikleri para cezasında usul eksikliği olduğu kanaatine varılmıştır.

MK madde 6 'ya göre : "Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça , taraflardan her biri , hakkını dayandığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür." Bu hükümlerle genel olarak ileri sürdüğü bir olaydan kendi lehine haklar çıkaran kimsenin iddia ettiği olayları ispat etmesi gerektiği ifade edilmektedir .⁵ Bu değerlendirme aynı zamanda TFF Tahkim Kurulu 2009/55 E, 2009/216 K. ,16.04.2009 tarihli kararına da gerekçe olmuştur. Davalı spor kulübü kesitgi para cezasının talimatlara uygun olduğunu dosyada ispatlayamamış ve konu ile ilgili iddialarını ispatlar delilleri sunmamıştır.

Somut olayımızda Kulüp, 14.11.2012 tarih ve 40501 yevmiye numaralı Bursa 13. Noterliğinin ihbarnamesi ile , davacıya kestigi para cezalarını tebliği etmiştir.Konu ile ilgili davalı kulübe ait yönetim kurulu kararı ihtarname ekinde gönderilmiştir .

Para cezasının nedenleri açık bir şekilde belirtilmeden , iç yönetmeliğin madde numaraları ile belirtilmiştir. Bu durum PFSTT 24. Maddesine aykırıdır. Ayrıca davalı kulüp iç disiplin talimatını futbolcuya imza karşılığı veya noter aracılığıyla tebliğ ettirdiğini yeterli ve ikna edici delillerle kanıtlayamamıştır.

Taraflar arasında imzalanmış sözleşme Profesyonel Futbolcu Sözleşmesidir. Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir. Bu sözleşme ile futbolcu kulüp forması altında müsabakalara katılma ve bu müsabakalara hazırlanma biçimindeki iş görme borcunu üstlenirken, Kulüp de ücret ödeme borcu altına girmektedir. Kulüp ile futbolcu arasındaki sözleşme hukuken hizmet sözleşmesi olarak nitelendirilmektedir. (Hasan Petek, Prof. Futbolcu Sözleşmesi, Ankara 2002,sh.45 vd)

Sözleşmeye yüklenen hukuki nitelik ile yukarıda anıldığı üzere kulüp ile futbolcu arasında yapılmış olan sözleşme uyarınca, tarafların birbirlerine karşı yükümlülükleri söz konusu olmaktadır. Böyle bir hizmet ilişkisi içerisinde futbolcunun aykırı davranışları sözleşme

⁴ TFF Tahkim Kurulu'nun 2010/115 E., 2010/190 K.,sayılı ve 22.04.2010 tarihli kararı.

⁵ Hakan PEKCANITEZ,Oğuz ATAY,Muhammed ÖZEKES, Medeni Usul Hukuku,6. Bası, Ankara 2007,sh 423.

hükümleri ile desteklenerek kulüp tarafından idari ceza niteliğinde olan para cezası ile cezalandırılabilir.

Kulüpler sadece sözleşmeye koyacağı bir hükümlerle iç yönetmeliğini ve/veya disiplin talimatını okuduğu ve kabul ettiğinin ileri sürmesi eski PFSTT 21. Maddesine göre, mümkün değildir. Ancak ,yürürlükte olan TFF, PFSTT madde 24 /c'ye göre kulüpler iç yönetmeliklerini ve disiplin talimatlarını TFF'na göndermesi şartının gerçekleşmesi halinde, sözleşmelerde yer alan hükümler geçerli olacaktır. Bundan amaç futbolcuların bundan haberdar olmalarıdır. (bkz. TFF Tahkim Kurulunun 2009/ 504 E,2009/561 K sayılı ve 08.10.2009 tarihli kararı)

Olayımızda , davalı kulübün ceza ve disiplin yönetmeliği futbolculara tebliği ettiğini gösteren bir delile rastlanmamıştır. Davacı futbolcunun davalı kulübün iç yönetmeliğini ve disiplin talimatını aldığına dair bir imzası bulunmamaktadır. Diğer taraftan , davalı kulübün ceza yönetmeliği dosyaya sunulmamıştır. Ayrıca kulüp ceza yönetmeliğinin sadece numarasına atıf yapılarak futbolcuya ceza verilemez. PFSTT 24/d 'ye göre kulüpler, futbolculara verdikleri para cezalarına ait kararlarını, nedenleri, tutarları ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte, karar tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde futbolcuya ve TFF'ye bildirmek zorundadır.

Somut olayda , davacıya gönderilen Bursa 13. Noterliği 40501 yevmiye numaralı ve 14.11.2012 tarihli ihtarnamesinde, ekte gönderilen davalı kulüp karara defterine atıf yapılmış ve kesilen, 45.000 TL ceza, davalı kulübe ait ceza yönetmeliğinin 44. Maddesi ve 56 maddeleri gerekçe gösterilmiştir. Dosyada davalıya ait ceza yönetmeliği bulunmamaktadır. Sadece sebep göstermek amacıyla talimat hükümlerine yollama yapılması, ceza kararlarının gerekçeli olması anlamına gelmemektedir. TFF Tahkim Kurulu kararları da aynı yöndedir. Nitekim TFF Tahkim Kurulunun 2007/213 E, 2007/219 K sayılı ve 05.07.2007 tarihli kararı bu yöndedir.

Davalı , futbolcuya gönderdiği ihtarnamede, "14.10.2012 tarihinde sahamızda oynadığımız ..... Spor müsabakasında , müsabakanın 34. Dakikasında hakem ve temsilci raporunda hakeme çelme atarak maçın iptal edilmesine sebep olan kırmızı kart gören ve 5 maç ceza alan davacının Ceza Yönetmeliğinin 35. Maddesi gereği aldığı maç başının 2 katı ceza verilir. Maç başı tutarı 8.224 TL X2 = 16.448 TL, 5 maç ceza aldığı için 16.448 X 5 = 82.240 TL para cezası verilmesine..." şeklinde karar verilmiştir. PFSTT madde 24/c'ye göre, Kulüpler sezon başlamasından önce, bir sonraki sezon uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını TFF'ye göndermek zorundadırlar. Kulüpler TFF'ye tescil ettirdikleri ve uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliği ettirmek, yükümlülüğündedir.

Somut olayımızda , davalının , iç yönetmeliğini ve/veya disiplin talimatını, sezon başlamadan önce TFF'na gönderdiğini gösteren bir delil dosyaya sunulmamıştır. Ayrıca

tescil edilen disiplin talimatı ve/veya iç yönetmeliğin imza karşılığında , davacı futbolcuya tebliği edildiğini gösteren bir delil de dosyada bulunmamaktadır. **Takdir sayın mahkemeye ait olmak üzere, davacıya verilen para cezasının usule uygun olmadığı ve geçersiz olduğu kanaatine varılmıştır.**

Somut olayımızla ilgili olan, TFF Tahkim Kurulunun 2010/115 E., 2010/190 K. sayılı ve 22.04.2010 tarihli kararı ve TFF Tahkim Kurulunun 20009/504 E, 2009/561 K sayılı ve 08.10.2009 tarihli kararı rapor ekinde sayın mahkemenin takdirine sunulmuştur.”

Başka bir olayda ise , davalı kulüp, sporcuya kestiği para cezası nedeniyle takas mahsup talebinde bulunmuştur.

“ Davalı vekili, cevap dilekçesinde davacı futbolcuya “ para cezası” kesildiğini ve bu para cezasının davacı alacaklarında mahsup edilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.Ancak dosya kapsamında davalının davacıya para cezası kestiğine ilişkin olarak herhangi bir belge veya delil dosyaya sunulmamıştır.

Diğer taraftan, Yürürlükte bulunan Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatının, Kulüplerin Yükümlülüklerini düzenleyen 24. Maddesinin “c” ve “d” bentlerinde futbolcuya kesilecek olan para cezasının usulü belirtilmiştir. Buna göre,

“24/c Kulüplerin sezonun başlamasından en geç bir hafta önce , bir sonraki sezon uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını TFF’ye göndermek zorundadırlar. Kulüpler TFF’ye tescil ettirdikleri ve uygulayacakları iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliğ etmek,

24/d Futbolculara verdikleri para cezalarına ait kararlarını, nedenleri, tutarları ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte, karar tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde futbolcuya ve TFF’ye bildirmek,” zorundadırlar.

Yukarıda belirtildiği gibi, “kulüp yönetim kurulu” kararı haricinde sezonun başlamasından en geç bir hafta önce, bir sonraki sezon uygulayacakları ve TFF’ye tescil ettirdikleri iç yönetmeliklerini ve/veya disiplin talimatlarını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliği etmek zorundadırlar. ⁶ Davalı kulübün talimatı federasyona tebliği ettirdiğine dair delilleri dosyaya sunmamıştır.

Somut olayımızda ,Davacıya kesilen para cezalarını ayrıca bildiren, karar tarihi itibariyle bir ihtarname dosyada bulunmamaktadır. PFSTT 24/d maddesine göre para cezasına ilişkin karar örneklerinin , karar tarihinden itibaren 15 gün içinde , davacı futbolcuya

---

⁶ TFF Tahkim Kurulu’nun 2010/115 E., 2010/190 K.,sayılı ve 22.04.2010 tarihli kararı.

tebliği edilmesi gerekmektedir. Konu ile ilgili davalı tarafından dosyaya sunulmuş bir belge veya delile rastlanmamıştır.

MK madde 6 'ya göre : "Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça , taraflardan her biri , hakkını dayandığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür." Bu hükümle genel olarak ileri sürdüğü bir olaydan kendi lehine haklar çıkaran kimsenin iddia ettiği olayları ispat etmesi gerektiği ifade edilmektedir .⁷ Bu değerlendirme aynı zamanda TFF Tahkim Kurulu 2009/55 E, 2009/216 K. ,16.04.2009 tarihli kararına da gerekçe olmuştur. Davalı spor kulübü kesitgi para cezasının talimatlara uygun olduğunu dosyada ispatlayamamış ve konu ile ilgili iddialarını ispatlar delilleri sunmamıştır.

Taraflar arasında imzalanmış sözleşme Profesyonel Futbolcu Sözleşmesidir. Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi , tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir. Bu sözleşme ile futbolcu kulüp forması altında müsabakalara katılma ve bu müsabakalara hazırlanma biçimindeki iş görme borcunu üstlenirken, Kulüp de ücret ödeme borcu altına girmektedir. Kulüp ile futbolcu arasındaki sözleşme hukuken hizmet sözleşmesi olarak nitelendirilmektedir. (Hasan Petek, Prof.Futbolcu Sözleşmesi, Ankara 2002,sh.45 vd)

Sözleşmeye yüklenen hukuki nitelik ile yukarıda anıldığı üzere kulüp ile futbolcu arasında yapılmış olan sözleşme uyarınca, tarafların birbirlerine karşı yükümlülükleri söz konusu olmaktadır. Böyle bir hizmet ilişkisi içerisinde futbolcunun aykırı davranışları sözleşme hükümleri ile desteklenerek kulüp tarafından idari ceza niteliğinde olan para cezası ile cezalandırılabilmektedir.

Kulüpler sadece sözleşmeye koyacağı bir hükümle iç yönetmeliğini ve/veya disiplin talimatını okuduğu ve kabul ettiğinin ileri sürmesi eski PFSTT 21. Maddesine göre, mümkün değildir. Ancak ,yürürlükte olan TFF, PFSTT madde 24 /c'ye göre kulüpler iç yönetmeliklerini ve disiplin talimatlarını TFF'na göndermesi şartının gerçekleşmesi halinde, sözleşmelerde yer alan hükümler geçerli olacaktır. Bundan amaç futbolcuların bundan haberdar olmalarıdır. (bkz. TFF Tahkim Kurulunun 2009/ 504 E,2009/561 K sayılı ve 08.10.2009 tarihli kararı)

Olayımızda , davalı kulübün ceza ve disiplin yönetmeliği futbolculara tebliği ettiğini gösteren bir delile rastlanmamıştır. Davacı futbolcunun davalı kulübün iç yönetmeliğini ve disiplin talimatını aldığına dair bir imzası bulunmamaktadır.

Ayrıca , ceza verilebilmesi için bu cezaların nedenleri , nerede , nasıl gerçekleştiğinin geçerli ve ikna edici delillerle ve belgelerle kanıtlanması gerekir.**Sadece sebep göstermek amacıyla talimat hükümlerine yollama yapılması, ceza kararlarının gerekçeli olması anlamına gelmemektedir.** TFF Tahkim Kurulu kararları da aynı yöndedir. Nitekim TFF

---

⁷ Hakan PEKCANITEZ,Oğuz ATAY,Muhammed ÖZEKES, Medeni Usul Hukuku,6. Bası, Ankara 2007,sh 423.

Tahkim Kurulunun 2007/213 E, 2007/219 K sayılı ve 05.07.2007 tarihli kararı bu yöndedir.

Sonuç olarak, takdir sayın mahkemeye ait olmak üzere, davacıya kesilen para cezaları TFF PFSTT'de madde 24 c-d 'de tanımlanan unsurları taşımadığından , süresinde TFF'na sunulmadığından ayrıca esas yönünden de , nedenleri ve gerekçeleri ikna edici delillerle kanıtlanmamış olduğundan , davalı tarafından davacıya kesilen usulüne uygun para cezası olmadığı kanaatine varılmıştır."

Davalı kulüp , davacıya gönderdiği Bursa 13. Noterliği 40501 yevmiye numaralı ve 14.11.2012 tarihli ihtarnamesi ile,

"Futbolcu izinsiz ve mazeretsiz olarak şehri terk etmiş ,06.11.2012 keşide tarihli Şanlıurfa 1. Noterliğinin 31325 yevmiye numaralı, 07.11.2012 keşide tarihli Şanlıurfa 1. Noterliğinin 31430 yevmiye numaralı ve 08.11.2012 keşide tarihli Şanlıurfa 1. Noterliğinin 31516 yevmiye numaralı tespit tutanakları ile tespit edildiği üzere antrenmanlara katılmamıştır. Futbolcu ile aramızda imzalanan 22.08.2012 keşide tarihli sözleşmemizi, sporcu kişiliğine yakışmayan davranışları ve antrenmanlara izinsiz olarak katılmaması sebebiyle tek taraflı olarak feshediyoruz. Ayrıca Şanlıurfa 1. Noterliği 31680 yevmiye numaralı onanmış 05.11.2012 tarihli Kulüp Yönetim Kurulu'nun 07b kararı uyarınca gerekçeleri belirtildiği üzere tarafınıza 127.240,00 TL para cezası verilmiştir."

Şeklinde ihtar etmek suretiyle , **davacıya 127.240,00 TL para cezası** kesmiş ve akdi tek taraflı olarak feshetmiştir.

Davalı dosyaya sunduğu ihtarnamede bahsettiği diğer ihtarnameleri ve tutanakları dosyaya ibraz etmemiştir.

Davalı vekili , 05.08.2011 ve 22.08.2012 tarihli profesyonel futbolcu tek tip sözleşmesi "Özel Hükümler" a)...Kulüp iç disiplin Talimatının bir nüshasının kendisine verildiğini , beyan kabul ve taahhüt etmiştir." Dedikten sonra sözleşmenin tescil edildiğini, ve tarafımızın bilirkişi olarak iç disiplin talimatının futbolcuya verildiğini ispat edemediği kanaatinde olduğumuzu. Ayrıca ilgili iç tüzüğün ise Türkiye Futbol Federasyonu tarafından hangi tarihte gönderildiği mümkünken bu hususun tespit edilmediğini belirterek itiraz etmiştir.

Öncelikle cevaplanması gereken soru, tip sözleşmenin bir maddesine yazılmak suretiyle , iç disiplin talimatının futbolcuya verildiği kabul edilecek midir ?

TFF Tahkim Kurulunun 2009/504 E, 2009/561 K sayılı kararında, kesilen para cezası ile ilgili olarak, kulübün iç disiplin talimatının , tip sözleşmede futbolcuya verildiği şeklinde

bir maddenin bulunmasının, PFSTT'nın 24/c maddesinde Kulübe yüklenilen yükümlülüğü karşılayıp karşılamadığı , sorusuna şu şekilde cevap vermiştir.

“Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri talimatında getirilen bu yükümlülüğün amacı futbolcunun iç yönetmeliği ve disiplin talimatlarının içeriğine ilişkin olarak bilgiye sahip olduğunun tespit edilmesine ilişkindir. Bu noktada, kulübün iç yönetmeliği ve/veya disiplin talimatının imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliği etmek suretiyle futbolcunun disiplin suçları ve cezaları konusunda bilgi sahibi olması amaçlanmıştır.

Sonuç olarak , kulübün sadece sözleşmeye koyacağı bir hükümlerle iç yönetmeliği ve/veya disiplin talimatını okuduğu ve kabul ettiğinin kabulü mümkün değildir” Demektedir.

Ancak PFSTT 24. Maddede sayılan ve disiplin yönetmeliğinin süresinde TFF'na bildirilmesi farklı bir durum yaratır. Burada da , verilen para cezasının nedenlerinin açık ve objektif bir şekilde belirtilme şartı devreye girmektedir. Diğer bir deyişle , Kulübün iç disiplin talimatının süresine TFF'na vermesi yetmez, para cezası verilirken , para cezasının sebeplerinin açık ve objektif bir şekilde yazılması ve belgelendirilmesi gerekmektedir. Yani bu iki şartın bir arada bulunması zorunludur. Aksi halde para cezası “usule uygun” olmayacaktır. Somut olayımızda bu iki şart bir arada gerçekleşmemiştir. Takdir sayın mahkemenindir.

Somut olayımızda, davalı vekili sözleşmeye bu şekilde bir maddenin konulmasının yeterli olduğundan yola çıkarak , raporun para cezası ile ilgili bölümüne itiraz etmiştir. Yukarıdaki TFF Tahkim Kurulu raporunda da görüldüğü üzere maddenin amacı bu değildir ve itiraz tarafımızdan yerinde görülmemiştir.

Diğer taraftan , davalı vekili tarafından itiraz edilen diğer nokta ise, ilgili tüzüğün hangi tarihte Türkiye Futbol Federasyonuna sorulması mümkün iken sorulmadığı konusu ile ilgilidir.

Öncelikle belirtmek isteriz ki , bilirkişinin görevi tarafların delillerini toplamak değildir. Dosyadaki bilgiler ışığında, sayın mahkemece belirtilen konularda bilgisini aktarmaktır.

Ayrıca , görülen dava, basit yargılama usulüne tabi olup (HMK 316/D), tarafların delillerini dilekçeleri ile birlikte açıkça ve hangi vakianın delili olduğunu da belirterek bildirmek ; ellerinde bulunan delilleri dilekçelerine eklemek ve **başka yerlerden getirilecek belge ve dosyaları içinde bunların bulunabilmesini sağlayan bilgilere dilekçelerinde yer vermek zorundadır. (HMK madde 318) .**

Ancak davalı taraf dosya kapsamında cevap dilekçesi vermediği gibi, delillerini de süresinde sunmamıştır. Kök raporumuz hazırlandığı sırada , davalı şimdi öne sürdüğü iddiaları belgelendirmediği gibi dosyaya da kazandırmamıştır. Bu nedenle Bilirkişi olarak ,

tarafların biri talepte bulunmadığı ve dosyaya kazandırmadığı, halde delil toplama gibi bir görevimiz bulunmamaktadır. Takdir sayın mahkemeye aittir.

Davalı tarafın , bilirkişi raporundan sonra ve delilleri dosyaya sunma süresinden sonra, dosyaya kazandırdığı, ve TFF'na gönderilen İç Disiplin talimatı 26.06.2011 tarihlidir.

Kök raporumuzda belirttiğimiz ve yukarıda açıkladığımız üzere , sadece İç disiplin talimatının süresinde TFF'na gönderilmesi değil vefakat para cezalarının nedenlerinin de açık bir şekilde yazılması ve bunların davacı futbolcuya bildirilmesi gerekmektedir.

Davalı tarafın ihtarnamesinde belirttiği gibi **“sporcu kişiliğine yakışmayan davranışlar”** ibaresi son derece öznel ve para cezası vermeye elverişli bir neden değildir. Ayrıca davalının Bursa 13. Noterliği 40501 yevmiye numaralı noter ihtarnamesinde belirttiği tespit tutanakları dosyaya kazandırılmamıştır.

Sonuç olarak davalının para cezası ile ilgili itirazı yerinde görülmemiştir. Kök raporumuzdaki görüşümüz devam etmektedir.

Mahkemeye yansıyan ve sporcuya para cezası verilmesi ile ilgili olan olayda ayrıca para cezasına gerekçe olarak gösterilen **“performans düşüklüğü”** konusu değerlendirilmiştir.

“Davalı kulüp yönetimi, davacı hakkında 22.08.2011 tarih ve 2011/39 sayılı kararı ile hiçbir gerekçe göstermeden , kadro dışı bırakma kararı vermiş ayrıca tesislerde kalmasının yasaklanmasına ve antrenmanlarını altyapı antrenörü nezaretinde yapmasına karar vermiştir. Davalının davaya cevap dilekçesinden, davacı için verilen cezanın nedeninin , davacının düşük performansı ve kulüp içerisinde olumsuz hali ve sergilediği olumsuz davranışları olarak gösterilmiştir.

Davacı hakkında son derece ağır bir ceza veren kulübün bunun nedenini objektif ve bir şekilde belirlemesi gerekir. Performans düşüklüğü son derece subjektif bir neden olup , daha sezonun başında futbolcunun henüz maç performansı bilinmeden ne şekilde tespit edildiği davalı tarafından ispatlanamamıştır. Medeni Kanun madde 6'ya göre “Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür.” Dolayısıyla davalı kulüp , kadro dışı nırakıp son derece ağır cezalar verdiği futbolcusunun neden bu cezalara çarptırıldığını kanıtlamakla yükümlüdür.

Diğer taraftan davalı vekilinin cevap dilekçesinde belirttiği üzere, eğer futbolcunun olumsuz hali ve davranışlarının bulunması halinde , davacıyı PFSTT 24 maddesinin © bendi uyarınca TFF'na gönderdikleri ve futbolcuya teslim ettikleri disiplin talimatlarına göre ceza vermeleri ve bunların nedenlerini kararlarında belirtmeleri gerekmektedir. Oysa dosyada , davacının olumsuz tavırları ve davranışları ile ilgili alınmış bir Yönetim Kurulu kararı verilmiş bir ceza bulunmamaktadır.

Performans, en basit tanımıyla verimliliğin ölçülmesidir. İşçinin veya hizmet sözleşmesi tarafının olayımızda futbolcunun Performans, en basit tanımıyla verimliliğin ölçülmesidir. İşçinin iş sürecinde harcadığı ve işin üretimine kattığı emeğin kalitesi ve düzeyi, işçinin performansını oluşturur. Birim zamanda işçinin harcadığı emeğin sonucu olan üretimin düzeyi ise işçinin verimliliğini gösterir. Başka bir anlatımla performans, iş sürecinde yer alan emeğin bir boyutu, verimlilik ise birim zamanda harcanan emeğin sonucudur. Buna göre performansı yüksek olan işçinin verimlilik düzeyinin de yüksek olması beklenir.

İşçinin performans ve verimlilik sonuçlarının geçerli bir nedene dayanak olabilmesi için objektif ölçütlerin belirlenmesi zorunludur. Performans ve verimlilik standartları işyerine özgü olmalıdır. Objektiflik ölçütü o işyerinde aynı işi yapanların aynı kurallara bağlı olması şeklinde uygulanmalıdır. Performans ve verimlilik standartları gerçekçi ve makul olmalıdır. Performans ve verimlilik sonuçlarına dayalı geçerli bir nedenin varlığı için süreklilik gösteren düşük veya düşme eğilimli sonuçlar olmalıdır. Koşullara göre değişen, süreklilik göstermeyen sonuçlar geçerli neden için yeterli kabul edilmeyebilir. Ayrıca performans ve verimliliğin yükseltilmesine dönük hedeflere ulaşamaması tek başına geçerli neden olmamalıdır. İşçinin kapasitesi yüksek hedefler için yeterli ise ancak işçi bu hedefler için gereken gayreti göstermiyorsa geçerli neden söz konusu olabilir. (Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 108.04.2008 gün ve 2007/27829 Esas, 2008/7831 Karar sayılı ilamı)

Diğer taraftan, performans değerlendirilmesinde objektif olabilmek ve geçerli nedeni kabul edebilmek için, performans değerlendirme kriterleri önceden saptanmalı, işçiye tebliğ edilmeli, işin gerektirdiği bilgi, beceri, deneyim gibi yetkinlikler, işyerine uygun davranışlar ve çalışandan gerçekleştirmesi beklenen iş ve kişisel gelişim hedeflerinde bu kriterler esas alınmalıdır. Çalışanlara, ulaşmak için yapılması gerekenleri kontrol etme yetkisinde ve görev tanımı içinde olmadıkları hedef ve standartlar vermenin hiçbir yararı yoktur. Çalışanın görev tanımı içinde kalmayan ve kendisinden kaynaklanmayan, özellikle dış etkenlere bağlı kriterler dikkate alınmamalıdır. Bir başka anlatımla, çalışmaya niteliği, davranışları ve sonuçta ulaştığı hedef önemli olmaktadır. Bu kriterler çalışanın görev tanımına, verimine, işverenin kurumsal ilkelerine, uyulması gereken işyeri kurallarına uygun olarak objektif ve somut olarak ortaya konmalı ve buna yönelik performans değerlendirme formları hazırlanmalıdır. İşyerine özgü çalışanların performansının değerlendirileceği, Performans Değerlendirme Sistemi geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. (9. Hukuk Dairesinin 24.09.2007 gün ve 2007/13994 Esas, 2007/27720 Karar sayılı ilamı). Performans düşüklüğü ve yetersizliği nedeni ile iş sözleşmesinin feshinin geçerli neden oluşturması için, performansı olumsuz etkileyen nedenin; işçinin kendisinden, görev tanımından kaynaklanması ve uyarıya rağmen işçinin bu durumu düzletmemesi gerekir. Performans sonuçlarına dayalı geçerli bir nedenin varlığı için süreklilik gösteren düşük veya düşme eğilimli sonuçlar olmalıdır. Koşullara göre değişen, süreklilik göstermeyen sonuçlar geçerli neden için yeterli kabul edilmeyebilir. (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 2009/23840 E 2010/20703 K sayılı kararı). Nitekim futbolcu içinde aynı durum söz konusudur .Daha sezon öncesi bu şekilde ağır bir cezanın verilmesinde performans

düşüklüğü kriterlerinin objektif olması gerekir. Oysa olayımızda tamamen subjektif gerekçelerle sadece performans düşüklüğü denerek davacı kadro dışı bırakılmıştır.

Bu nedenlerle, takdir sayın mahkemeye ait olmak üzere, davalı kulübün, futbolcuyu objektif kriterlere göre kadro dışında bırakmadığı kanaatine varılmıştır.

Diğer bir konu ise, Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transfer Talimatı'nın 24/e fıkrasında, kulüpler ı Kadro dışı bıraktıkları futbolcular antrenman yapabilmeleri için en az bir antrenör nezaretinde hakkın kötüye kullanılması teşkil etmeyecek şekilde saha tahsis etmek ve antrenman koşullarını noter aracılığı ile futbolculara tebliğ etmek durumundadırlar.

Talimatta her ne kadar antrenör lisansı ile bilgi bulunmamasına rağmen UEFA B Lisansına sahip antrenörlerin çalışma alanı profesyonel takımların 15 yaş altı takımlarda olarak belirlenmiştir. Bu durumda davacı futbolcunun konumunda olan sporcular için uygun bir antrenör tahsis edilmemiştir.

Ayrıca davacı için tahsis edilen antrenman sahası asıl antrenman sahasından uzakta ikincil bir tesistir. Takdir sayın mahkemeye ait olmak üzere, davalı kulübün PFSTT 24/e maddesinde belirtilen şekilde antrenman sahası tahsisinde hakkını kötüye kullandığı kanaatine varılmıştır.

Sonuç olarak, takdir sayın mahkemeye ait olmak üzere, davalı kulübün Profesyonel Futbolcu sözleşmesinin 4 maddesinde belirtilen kulüp sözleşmede belirtilen yükümlülüklerinin dışında PFSTT 24. Maddesinde sayılan diğer yükümlülükleri de yerine getirir, şeklindeki yükümlülüğünü yerine getirmediği kanaatine varılmıştır.”

Para cezasının verilmesinde uygulamada karşılaşılan diğer bir konu ise, **para cezasını doğuran olay ile, para cezasının verilme tarihi arasında makul süreyi aşan bir zamanın geçmiş olması** ve kulübün futbolcu ile imzaladığı bir sözleşmeye koyacağı bir madde ile futbolcunun disiplin talimatını okuduğunu ve tebliği edildiğini yazmasının, futbolcunun disiplin talimatının içeriğine ilişkin bilgiye sahip olup olmadığıdır. Konuyu somut olarak açıklayacak olursak. TFF Tahkim Kurulunun 2009/504 E., 2009/561 K. ve 08.10.2009 tarihli kararında,

“Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun 12.08.2009 tarih, E. 2009/617, K. 2009/845 sayılı kararında , ‘davacı futbolcunun sözleşmesinde yer alan futbolcu işbu mukaveleyi imzalamakla 2008-2009, 2009-2010 sezonu kulüp iç disiplin talimatını okumuş ve kabul etmiş olur, ibaresi ile futbolcunun iç yönetmeliğini veya disiplin talimatının okunduğu ve kabul ettiğinin kabulünün ihtilafın gerçekleştiği dönemdeki kurallar çerçevesinde mümkün olmadığını, davalı tarafından noter aracılığı ile hazırlanan tutanağın yasal şartları taşımadığı, davalı kulübün davacı futbolcuya para cezalarına ait kararları, nedenleri ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte

göndermediği, davacı futbolcunun ihlal ettiği disiplin cezasının gerçekleştiği tarihle yönetim kurulu kararı arasındaki üç aylık dönem dikkate alındığında davalı kulübün para cezasını davacı futbolcunun alacaklarını ödememek amacıyla kötü niyetli olarak verdiği tespit edilerek davacı futbolcunun talebinin kabulü ile para cezasının kaldırılmasına..... karar verilmiştir.”

Davalı kulüp verilen para cezasının usule ve esasa uygun olduğunu belirterek verilen cezaların geçerli olduğundan hareketle UÇK kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferi Talimatı'nda getirilen bu yükümlülüğün amacı futbolcunun iç yönetmeliği ve/veya disiplin talimatlarının içeriğine ilişkin olarak bilgiye sahip olduğunun tespit edilmesine ilişkindir. Bu noktada , kulübün iç yönetmeliği ve/veya disiplin talimatını imza karşılığında futbolcuya teslim veya noter aracılığı ile tebliği etmek suretiyle futbolcunun disiplin suçları ve cezaları konusunda bilgi sahibi olması amaçlanmıştır.

Sonuç olarak kulübün sadece sözleşmeye koyacağı bir hükümlerle iç yönetmeliğini ve/veya disiplin talimatını okuduğu ve kabul ettiğinin kabulü ihtilafın gerçekleştiği dönemdeki kurallar çerçevesinde mümkün değildir. Bununla birlikte , 10.06.2009 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatının 24. Maddesi c bendi uyarınca kulüpler tarafından iç yönetmeliklerin ve/veya disiplin talimatlarının TFF'ye gönderilmesi şartının gerçekleştirilmesi halinde sözleşmelerde yer alan bu şekilde hükümler futbolcular açısından bağlayıcı olacaktır. Ayrıca dosya münderecatından, kulübün futbolcuya verdiği para cezalarına ait kararları, nedenleri ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte gönderme yükümlülüğünü yerine getirdiği de anlaşılmaktadır.

*Son olarak , futbolcuların ihlal ettiği disiplin cezasının gerçekleştiği tarihle yönetim kurulu kararı arasındaki üç aylık dönem dikkate alındığında davalı kulübün **para cezasını** futbolcunun alacaklarını ödememek amacıyla kötü niyetli olarak verdiği kanaatine varılmış ve bu nedenle para cezasının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.”*

Yukarıda , farklı zamanlarda dava dosyalarına sunulan bilirkişi raporlarından bir derleme yapılarak konu açıklanmaya çalışılmıştır. Para cezalarının gerekçeleri farklı farklı seçilmiş ve uygulamada en sık karşılaşılan örnekler sunulmaya çalışılmıştır.

III.TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU UYGULAMALARINDA PARA CEZASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkiye Basketbol Federasyonu Sözleşmeli Sporcular Lisans, Tescil ve Transfer Yönergesi 27. Maddesi kulüplerin Yükümlülükleri başlığında , sporculara verilecek para cezalarını ve para cezası verilme usulünü düzenlemiştir.

“Kulüplerin Yükümlülükleri Basketbol süper ve 1. Liglerinde takımı bulunan kulüplerin yükümlülükleri şunlardır:

a. Takımın yer aldığı lig ile ilgili Federasyon Yönerge ve Talimatlarını bilmek ve bunlara riayet etmek.

b. Hazırlayacakları ceza yönetmeliği, iç yönetmelik ve yönergelerini tüm sporcular ile karşılıklı imzalayarak Federasyon'a göndermek. (Her iki tarafın imzasını taşımayan ve/veya Federasyon'a gönderilmeyen ceza yönetmeliği, iç yönetmelik ve yönergeler uyarınca sporcuya ceza verilemez. Buralarda belirtilmeyen hususlarda da sporcuya ceza verilemez, sporcunun imzadan imtina etmesi halinde başvuru üzerine Yönetim Kurulu değerlendirme yapacaktır).

c. sporculara verilecek cezalarda (cezalar, ceza konusu fiilin/durumun öğrenildiği tarihten itibaren yedi (7) ve her halde fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren on beş (15) gün içerisinde verilmek zorundadır) buna ilişkin Kulüp Yönetim Kurulu kararlarına ,ilişkin tutanakları, cezanın sporcuya tebliğ edildiğine dair belgeleri, cezanın nedenlerini, miktarlarını, kararın verildiği tarihten itibaren en geç yedi-) gün içinde federasyona göndermek zorundadırlar. Kulüplerin sporculara vereceği cezalar sözleşme tutarı ve suçun ağırlığı ile orantılı olmalıdır.

d. Sporcuların sözleşme imzaladıkları tarihten itibaren Sosyal Güvenlik Kurumu'na kaydettirmek ve bu kaydı sporcunun sözleşmesinin bitim tarihine kadar sürdürmek ve primlerini ödemek, sporcuların Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgili işlemlerinde eksik işlem yapan kulüplerle ilgili olarak; (1) Kulüp sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirilir. (2) ihmali görülen kulüp yöneticileri Disiplin Kuruluna sevk edilirler.

e. Sözleşmede belirtilen net tutar kapsamındaki tüm ödemeleri zamanında ve eksiksiz yapmak,

f. Kadro dışı bıraktıkları sporculara karşı tüm yükümlülüklerini yerine getirmek, form düzeyinin korunabilmesi için salon ve antrenör tayin etmek zorundadırlar.”

Bu düzenlemeden anlaşılacağı üzere, Basketbol Federasyonu düzenlemesi de Futbol Federasyonu düzenlemesi ile benzerlik göstermektedir. Kulüpler disiplin yönergelerini federasyona gönderme zorunluluğu, verilecek para cezalarının, cezaya konu fiilin öğrenildiği tarihten itibaren 7 gün ve her halükarda 15 gün içinde verilmesi gerektiği, sporculara verilecek cezaların sözleşme tutarları ile orantılı olacağı, konuları yönergede yazmaktadır.

Yönergede belirtilmese de, sporcunun savunması alınmadan cezalandırılması, sporcunun soyut ve sübjektif(öznel) gerekçeler ile cezalandırılması, spor hukukuna ve evrensel hukuka aykırıdır. Yukarıda bu konular ile ilgili kararlar sunulmuştur. Bu kararlar spor branşı önemli olmaksızın, futbol dışındaki branşlar için de geçerli olmalıdır.

Türkiye Basketbol Federasyonu, Sözleşmeli Sporcular Lisans, Tescil ve Transfer Yönergesi 27. Madde -c- bendinde, Türkiye Futbol Federasyonu Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transfer Talimatı 24. Maddesinin c bendinde bulunmayan iki cümleyi barındırmaktadır. Buna göre;

“..... Kulüpler disiplin yönergelerini federasyona gönderme zorunluluğu , verilecek para cezalarının , cezaya konu fiilin öğrenildiği tarihten itibaren 7 gün ve her halükarda 15 gün içinde verilmesi gerektiği, sporculara verilecek cezaların sözleşme tutarları ile orantılı olacağı...”. Burada yazan konular TFF PFSTT’de olmamasına rağmen uygulamada , futbolcuya bu şekilde verilen cezalar geçerli olarak kabul edilmemektedir. Basketbol Federasyonu ise bir adım ileri giderek, bu iki konuyu doğrudan yönergenin içine yerleştirmiş ve tartışmaların önünün kesmiştir. Doğrusu da bu şekilde yapılan düzenlemelerdir. Çünkü kulüpler çoğu zaman, cezaları sezon sonunda vermek ve sporcunun alacağı ile çok orantısız cezalar vermek suretiyle sporcuların alacaklarını almasını engellemektedirler. Bu şekilde açık düzenlemeler, bu gibi uygulamaların önüne geçmek açısından son derece önemlidir. Yukarıda bilirkişi ve karar örneklerinde görüldüğü üzere, birçok uyuşmazlık, kulüpler tarafından, sporculara kesilen para cezalarının orantısız olması veya para cezasının gerektiren fiilin, gerçekleşmesinden çok sonra ve sezon sonunda kesilmesinden doğmaktadır. Bu şekilde verilen para cezaları geçersizdir.Mahkeme kararları ve Tahkim Kurulu kararları da bu yöndedir.

IV.TÜRKİYE VOLEYBOL FEDERASYONU UYGULAMALARINDA PARA CEZALARI

Türkiye Voleybol Federasyonu Sporcu Tescil, Lisans ve Transfer Talimatı “Kulüplerin Sözleşmeden Doğan Yükümlülükleri” başlıklı 33.11. ve devamı maddelerinde düzenleme yapmıştır. Buna göre ;

“33.11. Hazırlayacakları İç Yönetmelik ve/veya Disiplin Mevzuatlarını her sezon 30 Eylül tarihine kadar Federasyon merkez (Ankara) ofisine göndermek, İç Yönetmelik ve/veya Disiplin Mevzuatlarını imza karşılığında ya da noter aracılığıyla sporculara tebliğ etmek, (İç Yönetmelik ve/veya Disiplin Mevzuatlarını süresinde Federasyona göndermeyen kulüplerin sporculara sezon içerisinde verecekleri para cezaları dikkate alınmaz. Kulüpler tarafından sezon içerisinde Ceza Mevzuatlarının değiştirilmesi halinde, yapılan değişiklikler bir sonraki sezondan itibaren geçerli olur.),

33.12. Sporcularına verdikleri para cezalarına ait kararlarını, nedenleri, miktarları ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte, karar tarihini izleyen en geç 10 gün içinde sporcuya ve Federasyona göndermek (Bu sürede gönderilmeyen kararlar dikkate alınmaz.),

33.13. Sporcunun itirazı halinde, sporcularına verdikleri para cezalarına ait kararlarını, nedenlerini, miktarlarını, 10 gün içinde incelenmek üzere Federasyona göndermek

zorundadır. Federasyon, verilen cezayı uygun görmediği takdirde değiştirme hakkına sahiptir.

33.14. *Kadro dışı bıraktıkları sporcuların antrenman yapabilmeleri için en az bir antrenör nezaretinde, antrenman yapabileceği bir saha göstermek,..”*

Yukarıda yapılan düzenlemeler bakıldığı zaman, usul olarak her üç Federasyon da düzenlemelerinde, kulüp disiplin talimatlarının sezon başlamadan belirli bir süre öncesine kadar, Federasyona ulaşmasını, ayrıca sporculara disiplin talimatlarının içeriğini öğrenilmesi amacıyla, tebliği edilmesini, kulüp tarafından verilecek ceza kararlarının aynı zamanda Federasyona gönderilmesi gerektiğini, talimatname/yönetmeliklerinde belirtmişlerdir.

Bunun dışında Türkiye Voleybol Federasyonu 33.13. maddesinde , sporcuların itirazını düzenlemiştir.Bu maddeden de anlaşılacağı üzere, voleybol kulüplerinin, disiplin talimatlarını sezon başlamadan önce Federasyona göndermeleri ve sporculara tebliği etmeleri dışında, kestikleri para cezalarını sporcuya nedenleri ile birlikte tebliği etmeleri ve sporcunun savunmasını almalarını ve itiraz halinde , incelenmek üzere Federasyona gönderilmesini öngörmektedir. Bu durumdan da anlaşılacağı üzere, kulüpler sporcuya para cezası vermeden önce savunmasını almak ve itiraz halinde bunu Federasyona göndermek durumundadır. Yukarıda belirtilen şartlara uyulmaması durumunda , kulüp tarafından sporcuya kesilen para cezası usul veya esastan geçersiz olacaktır.

Diğer taraftan, Türkiye Voleybol Federasyonu, talimatında belirtilmemesine rağmen, sporcunun alacağı ile orantısız para cezaları, sporcunun savunması alınmadan verilen para cezaları ve para cezasının gerektiren olayın olmasından çok sonra ve özellikle sezon sonunda verilen para cezaları ayrıca geçersiz olacaktır.

Yargıya intikal eden para cezası ile ilgili uyuşmazlıklarda, yukarıda yapılan açıklamalara paralel bilirkişi raporları ve kararlar verilmiştir.

Para cezasına ilişkin **disiplin talimatının Federasyona süresinde gönderilmemesi**,sporcuya **cezanın tebliği edilmemesi** ve **sporcunun savunmasının alınmaması** ile ilgili verilen ve Sivas 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 2015/725 E.,2016/408K sayılı dosyasına sunulan, bilirkişi raporunda ve kararda özetle şöyle denmiştir;

“...Davalı kulübün öncelikle, sporculara verilecek cezalara ilişkin olarak, hazırladıkları iç yönetmelik veya disiplin mevzuatlarını her sezon 30 Eylül tarihine kadar Federasyon Ankara ofisine göndermek,iç yönetmelik veya mevzuatlarını imza karşılığında ya da noter aracılığı ile sporculara tebliği ettirmek durumundadır.

Somut olayımızda, davalı kulübün, kulübün işleyiş, ödül ve ceza yönetmeliğini Federasyona gönderdiğine dair bir kanıt dosyaya sunulmamıştır. Davalı kulübün talimat maddesine uygun olarak hareket etmediği görüşüne varılmıştır.

Diğer taraftan ,Türkiye Voleybol Federasyonu Sporcu, Tescil, Lisans ve Transfer Talimatı,'kulüplerin sözleşmeden doğan yükümlülükleri' başlıklı 33. Maddesinin 12. bendine göre kulüpler, sporculara verdikleri para cezalarına ait kararlarını,nedenleri,miktarları ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte,karar tarihini izleyen en geç 10 gün içinde sporcuya ve Federasyona göndermek zorundadır.(bu sürede gönderilmeyen kararlar dikkate alınmaz) şeklindedir.

Anılan düzenlemeye göre , davalı kulübün ,davacı sporcuya verdiği para cezasına ait kararı, nedenleri,miktar ve noterden onanmış karar örneği ile birlikte karar tarihini izleyen 10 gün içinde sporcuya göndermek zorundadır.

Somut olayımızda, davalının ,davacı sporcuya 22.02.2015 tarihli karşılaşma nedeni ile verdiğini belirtmiştir.Ancak verdiği cezanın nedenini,miktarını ve noterden onanmış karar örneği ile birlikte, karar tarihini izleyen en geç 10 gün içinde sporcuya ve federasyona gönderdiğini gösteren bir kanıt dosyaya sunulmamıştır.Davalı kulübün talimat maddesinde belirttiği şekilde kararı sporcuya ve federasyona tebliğ etmediği görüşüne varılmıştır.

Medeni Kanununun 6. Maddesine göre, kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça,taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür.

Davalı taraf ,davacıya uyguladığını iddia ettiği cezaya temel olan disiplin yönetmeliğini federasyona her sezon başlangıcında 30 Eylül tarihine kadar gönderdiğini,davacı sporcuya imza karşılığı tebliğ ettirdiğini ayrıca davacı sporcuya verdiği cezaya ait kararını,nedenlerini,miktarını ve noterden onanmış karar örneği ile birlikte, karar tarihini izleyen en geç 10 gün içinde sporcuya ve federasyona gönderdiğini gösteren delilleri dosyaya sunmamış, diğer bir deyimle iddialarını kanıtlayamamıştır.

Sonuç olarak davalının ,davacıya verdiği para cezasının usule uygun olmadığı ve davacıya tebliği ettirmemesi nedeniyle geçersiz olduğu görüşüne varılmıştır.”

Yukarıdaki bilirkişi raporunun dosyaya sunulması sonrasında Sivas 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 2015/725 E.,2016/408K sayılı dosyasında, “...TVF Sporcu, Tescil, Lisans ve Transfer Talimatı 33/11-12 maddeleri gereğince, davalının davacı sporcuya verdiği para cezasına ait kararı, nedenlerini,miktarını ve noterden onanmış karar örneği ile birlikte, karar tarihini izleyen en geç 10 gün içinde **sporcuya ve federasyona göndermek zorunda** olduğunu, davalının söz konusu yükümlülüğü yerine getirdiğini ispatlayamadığı, bu nedenle davacıya verilen para cezasının usule uygun olmadığı ve geçersiz olduğu..” şeklinde karar oluşturarak, davacının davasının kabulüne ve para cezasının usule uygun olmadığından dolayı , davacının(sporcu) davasının kabulüne ve davalı kulübün kestiği ceza miktarının, sporcu davacıya ödenmesine karar vermiştir.

Sporcunun savunmasının alınmaması ile ilgili Sivas 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 2015/733 E. Sayılı dosyasına sunulan bilirkişi raporunda şu şekilde bir değerlendirme yapılmıştır.

“Bu durumda verilen para cezasının mevzuata uygun olup olmadığını değerlendirmemiz gerekmektedir. Türkiye Voleybol Federasyonu Sporcu Tescil, Lisans ve Transfer Talimatının 33/11 maddesinde kulüplerin hazırlayacakları iç yönetmelik ve disiplin mevzuatlarını her sezon 30 Eylül tarihine kadar Federasyon merkez ofisine göndermeleri bunları imza karşılığında ya da noter aracılığı ile sporculara tebliği etmeleri gerektiği, süresinde gönderilmeyen Disiplin Mevzuatı gereğince verilen disiplin cezalarının dikkate alınmayacağı ,33/12. maddesinde sporculara verilen para cezalarına ait kararlarını, nedenleri ve noterden onanmış karar örnekleri ile birlikte, karar tarihini izleyen 10 gün içinde sporcuya ve federasyona gönderilmeleri gerektiği,gönderilmeyen ceza kararlarının dikkate alınmayacağı, 33/13. maddesinde itiraz halinde para cezalarına ait kararları 10 gün içinde federasyona göndermeleri gerektiği, federasyonun gönderilen cezaları değiştirme hakkına sahip olduğu belirtilmektedir.” , “Ceza verilmeden önce ilgilinin

savunmasının alınması disiplin ve ceza hukukunun temel prensiplerindedir.Dosya kapsamında olay nedeniyle sporcunun savunmasının alınmadığı anlaşılmaktadır.Bütün u nedenler ile davalı kulüp yönetim kurulunun verdiği iddia edilen para cezası geçersiz olup....” demek suretiyle sporcunun savunmasının alınmadan verilen para cezasının geçersiz olması gerektiği belirtilmiştir.Bilirkişi raporunun yansıdığı , Sivas 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 2015/733E., 2016/663 K. sayılı dosyada verilen kararda ;

“...ceza verilmeden önce ilgilinin savunmasının alınmasının disiplin ve ceza hukukunun temel prensibi olduğu, olay nedeni ile davacının savunmasının alınmadığı, bu nedenle davacıya verilen para cezasının usulüne uygun olmadığı ve geçersiz olduğu...” şeklinde karar verilmiştir.

Konu ile ilgili diğer bir bilirkişi raporunda ise,

“TVF Sporcu Tescil,Lisans ve Transfer Talimatının yukarıda zikredilen açık hükmü karşısında Yönetim Kurulunun verdiği disiplin cezaları tek başına geçerliliği haiz değildir.Bu hüküm ,TVF'nin bilgilendirilmesi ve voleybolcunun da kendisi hakkında uygulanan cezaya ilişkin savunma imkanı sağlanması amacına matuftur ve emredici niteliği haizdir.Kişinin kendisine isnat edilen suç hakkında savunma hakkına sahip olması evrensel hukuk,insan hakları ve doğal hukuk çerçevesinde en temel hakkıdır.Dosya içeriğinde söz konusu bildirimlerin muhataplarına yapıldığına dair herhangi bir bilgi veya belge mevcut değildir. Sonuç olarak bu cezaların hukuki olduğu ispatlanamamıştır.”

V.SONUÇ

Yukarıda Futbol,Basketbol ve Voleybol Federasyonlarının, sporculara kesilen **para cezaları** ile ilgili düzenlemeleri ve konu ile ilgili yargı ve tahkim kurulu kararları değerlendirilmiştir.Her üç Federasyon düzenlemesi de birbirine paraleldir. Birinin düzenlemesinde bulunmayan husus, uygulama ve yargı kararları ile tamamlanmıştır. Burada belirtilmesi gereken nokta, çoğu zaman kulüpler tarafından kötüye kullanılan para cezası müessesesi, az da olsa bazen kötü niyetli sporcular tarafından da kötüye kullanılmaktadır. Kulüplerin gerek usul gerekse esas bakımından para cezasının verilmesi ve sporcunun savunması alınması aşamalarında çok titiz bir şekilde çalışmalarını gerekmektedir. Aksi takdirde çalışmalarında sunulan yargı kararlarından da görüleceği üzere verilen para cezaları geçersiz hale gelmiş ve kulüpler, para cezası karşılığı olan ücretleri ödemek zorunda kalmışlardır.

Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında konu şu başlıklar altında özetlenebilir.

Öncelikle kulüplerin , ilgili sezona ilişkin disiplin talimatı veya iç yönetmeliklerini sezon başlamadan belli bir süre önce Federasyonlara göndermesi gerekmektedir. Süreler ve tarihler Federasyonların talimatlarında belirtildiği için, tekrardan kaçınmak amacıyla burada tekrar yazılmamıştır.

Diğer bir konu ise süresinde Federasyona gönderilen kulüp disiplin talimatının sporculara tebliği edilmesidir. Bundan amaç sporcunun sezon başlamadan önce kendisine uygulanacak olan disiplin talimatının içeriğinden haberdar olması ve hangi durumlarda ne kadar para cezası verileceğini önceden bilmesidir. Burada disiplin talimatının noter aracılığı ile tebliği edilmesi konusu da Federasyon talimatlarında belirtilmiştir . Noter kanala ile sporcuya disiplin talimatının gönderilmesi sanırım ispat açısından kulübü rahatlatacaktır. Ancak talimatlardan da görüleceği üzere bu şart değildir.Uygulamada çok sıkça görüldüğü üzere, kulüp disiplin talimatlarının tebliğ, sporcunun imzaladığı

sözleşmeye bir madde olarak yazılmaktadır. Bu şekilde yapılan tebligatın geçerli olabilmesi için bazı şartların gerekli olduğu ve federasyon talimatının buna uygun olması gerektiği yukarıda belirtilmiştir. Ancak şartları oluşmadığı takdirde, sporcu sözleşmesine bir madde konulmak suretiyle, disiplin talimatının tebliğini sağlamak usul açısından bazı sakıncaları bünyesinde barındırır. Hatta sporcuya verilen cezanın usul açısından geçersiz olması sonucunu doğurabilir.

Bir başka nokta, sporcunun savunmasının alınması ve savunması alındıktan sonra verilen para cezasına ilişkin karar örneği ile beraber, para cezası miktarının sporcuya tebliği edilmesidir. Bundan amaç sporcunun para cezasına itirazının sağlanmasıdır. Nitekim Voleybol Federasyonu Sporcu Tescil, Lisans ve Transfer Talimatı 33.13. maddesinde açık olarak sporcunun itirazı halinde, para cezasının Federasyona karar verilmek üzere gönderilmesi gerektiğini belirtmiştir. Buradan çıkan sonuç, Federasyonun kulüp tarafından verilen para cezasının 33.12. maddeye göre 10 gün içinde sporcuya tebliği etmek , gene 10 gün içinde sporcuya verilen para cezalarını ,itiraz üzerine incelemek ve karar vermek zorunda olduğudur. Yani kulüp sporcuya verdiği para cezasının sporcuya süresinde tebliği etmek zorundadır aksi halde para cezası geçersiz olacaktır.Savunma hakkı anayasal bir hak olduğundan,sporcunun savunmasının alınması ve para cezasının sporcuya tebliği şartı Federasyon talimatında olmasa dahi, buna aykırı yapılan cezalandırma geçersiz olacaktır.

Para cezası ile karşılaşılan diğer bir nokta ise , para cezasının , para cezası gerektiren fiilin işlenmesinden çok sonra hatta sezon sonu verilmesi ve sporcuya yapılacak ödemedeki kesilmesi durumudur. Bu durum diğer Federasyon talimatlarında açık olarak yazılmasa dahi , uygulamada sporcunun alacaklarını ödememek maksadıyla yapıldığı için kabul edilmemektedir. Diğer taraftan Türkiye Basketbol Federasyonu Sözleşmeli Sporcular Lisans, Tescil ve Transfer Yönergesi 27. Madde -c- bendi, Türkiye Futbol Federasyonu Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transfer Talimatı 24. Maddesinin c bendinde ve Türkiye Voleybol Federasyonu Sporcu Tescil, Lisans ve Transfer Talimatı “Kulüplerin Sözleşmeden Doğan Yükümlülükleri” başlıklı 33.11. ve devamı maddelerinde bulunmayan bir cümleyi barındırmaktadır. Buna göre;

“..... Kulüpler disiplin yönergelerini federasyona gönderme zorunluluğu , verilecek para cezalarının , cezaya konu fiilin öğrenildiği tarihten itibaren 7 gün ve her halükarda 15 gün içinde verilmesi gerektiği....”

Türkiye Basketbol Federasyonu Sözleşmeli Sporcular Lisans, Tescil ve Transfer Yönergesi 27. Madde -c- bendi, sporcuya para cezası verilmesinde hak düşürücü süreyi “**fiilin işlenme**” tarihinde başlatmakta iken, Voleybol Federasyonu ve Futbol Federasyonu talimatnameleri “**karar tarihinden**” diyerek, kulübün alacağı karar tarihinden ,süreyi başlatmış gibi görünmektedir. Ancak burada amaç, kulübün para cezasına ilişkin kararı dilediği tarihte alması değildir. Uygulamada, Futbol Kulübünün, futbolcuya vereceği para cezasını fiil tarihinden itibaren üç ay sonra vermesi hatta sezon sonunda vermesi, kulübün kötü niyetli olduğu şeklinde yorumlanmış ve para cezasının geçersiz olduğu yönünde kararlar verilmiştir.⁸ Bu noktada Voleybol Federasyonu Talimatında belirtilen ,

---

⁸ TFF Tahkim Kurulunun 2009/504 E., 2009/561 K. ve 08.10.2009 tarihli kararı,bkz. sh.15.

“**karar tarihi**” ibaresini de aynı şekilde yorumlamak gerekecektir. Aynı şekilde sıkça karşılaşılan bir konu, kulüplerin sporculara kestiği para cezasının sezon sonu vermesidir. Bu uygulama tamamen kötü niyetli olup yargı makamları tarafından usulsüz ve kötü niyetli kabul edilmektedir. Çünkü kulüp sporcuya sezon sonu para cezası verdiği zaman, sporcunun savunma ve itiraz hakkı elinden alınmış olmaktadır. Dolayısıyla bu şekilde kesilen para cezası usulden ve esastan geçersiz olacaktır.

Bir diğer konu ise kulüplerin para cezası verirken, para cezasının nedenlerini açık olarak yazma zorunluluğudur. Ayrıca para cezasına ilişkin nedenler, performans yetersizliği, laubali hareketler vs. gibi öznel nedenler olmamalı, somut nedenler olmalıdır. Aksi halde verilen para cezası kötü niyetli olduğu varsayılarak esastan geçersiz olarak kabul edilmektedir. Ayrıca para cezası kararında , sporcuya verilen para cezasının nedenleri, kulüp disiplin talimatının maddelerine gönderme yapılarak yazılması da sakıncalıdır. Bu gibi durumlarda, kulüp disiplin talimatının sporcuya tebliği edilip edilmediği ve Federasyona süresinde gönderilip gönderilmediği konularına bakmak gerekecektir. Dolayısı ile bu şekilde yapılan cezalandırma işlemi de geçersiz olabilme yolunda risk taşımaktadır.

Sportif başarısızlığa para cezası verilmesi de uygulamada çok sık karşılaşılan bir durumdur. Kulübün bir maçta yenilmesi veya bir üst lige çıkılmaması gibi nedenler ile sporcuya para cezası verilmesi konusuna da yukarıda ayrıntılı olarak değinilmiştir. Kural olarak sportif başarısızlıktan dolayı sporcuya para cezası verilmesi mümkün değildir. Çünkü sporcu-kulüp arasındaki sözleşme eser sözleşmesi değildir. Hizmet sözleşmesidir. Kulüp sporcunun müsabakalara hazırlanması, antrenmanlara gelmesi ve müsabakalarda en iyi performansını yansıtmayı için ücret verecek, sporcu ise bu ücret karşılığında kendini müsabakalara en iyi şekilde hazırlayacaktır. Bunun dışında sporcu çok iyi mücadele ettiği halde maç kaybedilebilir veya berabere kalınabilir. Sadece maç sonuçlarına bakılarak sporcuya ceza verilmesi kural olarak mümkün değildir ve geçersizdir. Ancak sporcuya mağlubiyet veya beraberlik halinde para cezasının verilmesi için beraberlik veya galibiyet halinde prim öngörülmesi ve bu primlerin önceden disiplin talimatı veya iç yönetmelikte belirlenmesi gerekmektedir.